

Educatief Pakket

DEMOCRATIE

1	2	3	4	5	6
	kinderrechten	democratie	2e & 3e graad basisonderwijs		
Opvolgers	Opvolgers	Opvolgers	Opvolgers	Opvolgers	Opvolger

Liberas

CENTRUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN
HET VRIJE DENKEN EN HANDELEN

Inhoud

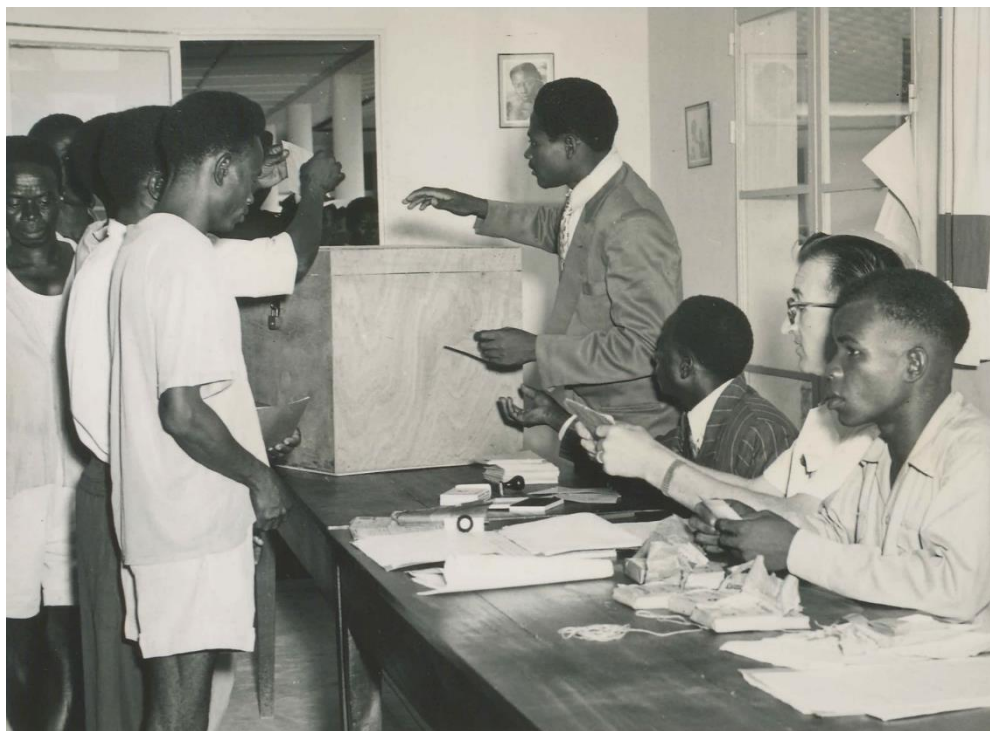
INLEIDING	3
EINDERTEMEN / ONDERWIJSDOELEN	4
LESINHOUD	5
LESOPBOUW	5
Lesfase 1: kinderrechten en mensenrechten (45 min.)	7
Lesfase 2: kinderrechten en democratie (15 min.)	9
Lesfase 3: democratie (20 min.)	13
Lesfase 4: creatieve workshop : verkiezingen (75 min. + 25 min.).....	17
Benodigdheden	20
Leeslijst	20
Bijlagen	22

Educatief pakket 'Kinderrechten en democratie'

Basis Onderwijs – 2de en 3de graad

INLEIDING

Dit educatief pakket werd in 2021 ontwikkeld vanuit het perspectief van burgerschap, om kinderen vertrouwd te maken met de kinderrechten en de werking van een democratie. Met dit educatief pakket leren kinderen spelenderwijs de kinderrechten kennen, dat een democratie de beste staatsvorm is om deze rechten te vrijwaren en gaan ze zelf creatief aan de slag om de democratie mee vorm te geven.

1. De eerste gemeenteraadsverkiezingen in Belgisch-Congo, Leopoldstad, 1957.

EINDERTEMEN / ONDERWIJSDOELEN

Mens en maatschappij

2.13 De leerlingen kunnen het belang illustreren van de fundamentele Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind. Ze zien daarbij in dat rechten en plichten complementair zijn.

3.8 De leerlingen kunnen aan de hand van een voorbeeld illustreren dat een actuele toestand, die voor kinderen herkenbaar is, en die door de geschiedenis beïnvloed werd, vroeger anders was en in de loop der tijden evolueert.

3.9 De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.

Muzische vorming (Beeld)

1.2 Door betasten en voelen (tactiel), door kijken en zien (visueel) impressies opdoen, verwerken en erover praten.

1.3 Beeldinformatie herkennen, begrijpen, interpreteren en er kritisch tegenover staan.

1.4 Plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven en genieten van wat beeldend is vormgegeven.

1.5 Beeldende problemen oplossen, technieken toepassen en gereedschappen en materialen hanteren om beeldend vorm te geven op een manier die hen voldoet.

Muzische vorming (Attitudes)

6.4 De leerlingen kunnen vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.

Lesdoelen

De leerling kan...

- heeft kennis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens/het Kind;
- in eigen woorden uitleggen wat democratie is;
- in eigen woorden enkele voorbeelden van een democratie geven;
- kritisch nadenken over democratie;
- een onderscheid maken tussen voorbeelden vroeger en nu.
- in eigen woorden uitleggen wat verkiezingen zijn en waarvoor ze dienen;
- in eigen woorden uitleggen hoe verkiezingen in z'n werk gaan;
- begrijpt dat een regime met oneerlijke verkiezingen of zonder verkiezingen geen democratie is;
- begrijpt dat er verschillende politieke partijen in België zijn;
- beelden interpreteren;
- experimenteren met teken- en schildertechnieken om een beeld aan te passen of aan te vullen.

LESINHOUD

In drie lesuren maken de kinderen aan de hand van een spel (memory), filmpjes en klasgesprekken kennis met kinderrechten en leren ze wat een democratie is. Vervolgens gaan ze zelf aan de slag. Tijdens de creatieve workshop kiezen de kinderen in groepjes enkele 'programmapunten' gebaseerd op het kinderrechtenverdrag en ontwerpen ze zelf een affiche. Eventueel kan als bijkomende activiteit een echte verkiezing georganiseerd worden waarbij de kinderen hun programma voorstellen en hun affiche laten zien.

LESOPBOUW

Het volledige pakket kan in drie lesuren (150 min. (+ 25 min. EXTRA)) gegeven worden. Tijdens lesfase 1 maken de leerlingen spelenderwijs kennis met de kinderrechten en mensenrechten. Ze denken na over de betekenis en het belang van deze rechten. In lesfase 2 maken de kinderen kennis met twee staatsstructuren, namelijk een democratie en een dictatuur. Ze staan stil bij deze staatsvormen en denken na over de betekenis van beide voor de kinderrechten. In lesfase 3 leren de kinderen aan de hand van filmpjes wat een democratie precies is. Samen komen ze tot enkele kernbegrippen die hierbij horen. Tot slot gaan de kinderen in lesfase 4 zelf aan de slag. Ze stellen enkele programmapunten op, op basis van het kinderrechtenverdrag en ontwerpen een eigen affiche.

Klasopstelling: tafels per vier met telkens vier stoelen rond. Zorg dat de kinderen ook steeds gemakkelijk het bord kunnen zien. Voor lesfase 4 worden de tafels afgedekt met plastic en wordt per groepje tafels knutselmateriaal voorzien.

Kinderrechten en Mensenrechten

Lesfase 1: kinderrechten en mensenrechten (45 min.)

Inleiding kinderrechten (10 min.)

Toon het filmpje “weet jij welke rechten je allemaal hebt?”

<https://www.youtube.com/watch?v=5cnrdH55l8>

Vraaggesprek

Stel volgende vragen aan de kinderen en ga zo dieper in op het filmpje dat ze zonet zagen.

- Waarom is er een apart kinderrechtenverdrag?
- Welke rechten denken jullie dat jullie allemaal hebben?
- Welke plichten hebben jullie?
- Hoe zou je je voelen moest je deze rechten niet hebben?
- Wat zou je daaraan doen?

Memory (15 min.)

De klas wordt in groepjes van 4 verdeeld. Ze krijgen een memoryspel (zie bijlage 1) met de kinderrechten. Ze spelen het memoryspel en verzamelen zo alle kinderrechten.

Spelregels memory

Leg alle kaartjes met de afbeelding of tekst naar beneden op tafel. Om beurten mag elke deelnemer twee kaartjes omdraaien. Als deze kaartjes samen horen, mag diegene die ze omdraaide de twee kaartjes houden. Daarna is het aan de volgende deelnemer, tot alle samen horende kaartjes gevonden zijn. Telkens horen één kaartje met een afbeelding en één kaartje met tekst bij elkaar. Het is mogelijk dat wat samen hoort voor interpretatie vatbaar is. De kinderen mogen hier onderling over beslissen of dit correct kan zijn/is.

<https://www.unicef.be/sites/default/files/2020-10/Kinderrechtenkaartjes%20met%20info.pdf>

Bespreking (10 min.)

Alle kinderen krijgen het kinderrechtenverdrag (zie bijlage 2). Ze lezen dit zelfstandig.

Vervolgens kiezen ze in groepjes 5 rechten die ze belangrijk vinden. Ze bespreken waarom ze voor deze rechten kiezen en wat deze rechten betekenen.

Presentatie (10 min.)

De groepjes presenteren aan de hele klas de gekozen rechten en vertellen wat deze voor hen betekenen en waarom ze deze kozen. Ze vertellen ook hoe ze tot hun keuze zijn gekomen: kon iedereen zijn zegje doen, werd er naar ieders argumenten geluisterd, ging uiteindelijk iedereen akkoord met de keuze?

Leerstof

Na de Tweede Wereldoorlog ontstond de Verenigde Naties (VN), een organisatie waar bijna alle landen van de wereld lid van zijn. Ze schreven in 1948 de Universele verklaring van de Rechten van de Mens waarin de minimale rechten van alle mensen staan. Omdat kinderen extra bescherming nodig hebben, omdat ze afhankelijk zijn van hun ouders en verzorgers en nog niet alles zelf kunnen en

mogen beslissen, wordt er een apart kinderrechtenverdrag geschreven. Deze kinderrechten zijn er specifiek voor kinderen, maar ze zijn gebaseerd op de mensenrechten. Het kinderrechtenverdrag wordt in 1989 aangenomen door de Verenigde Naties. Het is een internationaal verdrag waarmee de landen beloven om de rechten van kinderen te beschermen en te respecteren.

De kinderrechten zijn er voor iedereen jonger dan 18 jaar. Ze geven aan waar je als kind recht op hebt om veilig en gezond op te groeien. Het bestaat uit 54 artikelen met afspraken. Eerst staat er voor wie het verdrag geldt, daarna volgen 40 artikelen met allerlei rechten. Op het einde staan er artikelen over de controle zodat landen de kinderrechten ook echt volgen. Het kinderrechtenverdrag is ondertekend door bijna alle landen van de wereld. De Verenigde Staten van Amerika is nu nog het enige land dat het kinderrechtenverdrag niet heeft ondertekend. Unicef, de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties, komt op voor de rechten van alle kinderen ter wereld.

Samengevat staan deze rechten in het kinderrechtenverdrag:

- Recht om bij je eigen familie op te groeien en als dat niet kan in een kindvriendelijke omgeving
- Recht op een naam, een identiteit en een nationaliteit
- Recht om gelijk behandeld te worden
- Recht op een goed leven,
 - o zonder geweld
 - o met bescherming tegen ziektes en ongevallen
 - o met drinkbaar water en eten
 - o zonder in armoede te leven
- Recht op een eigen mening, waarmee rekening gehouden wordt
- Recht op informatie om een eigen mening te kunnen vormen
- Recht op een godsdienst
- Recht op de eigen taal en cultuur
- Recht om samen te komen met anderen
- Recht op privacy
- Recht op hulp
- Recht op verzorging, bijvoorbeeld bij ziekte, een handicap, als er iets ergs gebeurd is ...
- Recht op onderwijs en om te leren over de kinderrechten
- Recht op rust en vrije tijd (sport en spel)
- Recht op veiligheid en om beschermd te worden tegen
 - o zwaar, gevaarlijk of ongezond werk
 - o drugs
 - o seksueel misbruik
 - o ontvoering
 - o oorlog. Kinderen mogen geen soldaat worden.
 - o gevaarlijke omstandigheden (mishandeling, uitbuiting ...)
- Recht om, als je als kind een misdaad hebt begaan, goed behandeld te worden en niet zoals een volwassene gestraft te worden

Als iedereen zich aan de kinderrechten zou houden, dan zou er voor elk kind goed worden gezorgd. Maar dat is niet altijd zo. In elk land zijn er kinderen die het niet goed hebben. In sommige landen moeten kinderen werken, kunnen ze niet naar school, is er geen dokter die voor hen kan zorgen of moeten kinderen als soldaat meedoen aan oorlog. Maar ook in landen als België, Nederland of Frankrijk houdt niet iedereen zich aan de kinderrechten. Kinderen worden bijvoorbeeld verwaarloosd, mishandeld of gepest, of kinderen groeien op in armoede. Als jouw rechten geschonden worden of die van iemand in je buurt, dan kan je terecht bij iemand die je vertrouwt, zoals je ouders, de leerkrachten

of het CLB. Als je denkt dat je daar niet terecht kan, kan je ook contact opnemen met awel.be. Dat is gratis en volledig anoniem, dus zonder dat iemand weet wie jij bent. Je kan ook een klacht indienen via de klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat, www.kinderrechten.be. Dat is gratis en vertrouwelijk.

We kunnen samen zorgen dat de kinderrechten gerespecteerd worden. Dat kan door iemand die je vertrouwt aan te spreken als je denkt dat jouw rechten of die van iemand in je omgeving geschonden worden. Maar we doen dat ook samen door voor iedereen respect te hebben en niemand te pesten of uit te sluiten.

Lesfase 2: kinderrechten en democratie (15 min.)

Zelfstandig lezen (10 min.)

Bezorg aan alle kinderen een blad met onderstaande tekstjes op (bijlage 3). De kinderen lezen dit eerst zelfstandig.

QIAN

Qian woont in China. In China is één partij de baas, de Communistische Partij. De vader van Qian is journalist, hij schrijft voor de krant. Maar hij mag niet alles opschrijven wat hij wil. De Communistische Partij van China bepaalt wat er op het journaal komt, wat er in kranten wordt geschreven en wat er op het internet gelezen kan worden. Vanuit China kan je niet naar websites van andere landen surfen.

Er zijn bijna nooit verkiezingen in China. Alleen voor de gemeentes worden die soms georganiseerd. Maar dan is het heel moeilijk om je kandidaat te stellen. Alleen wie goedgekeurd is door de Partij mag meedoen. Kandidaten die niet tot de Communistische Partij horen, krijgen vaak huisarrest of worden bedreigd. Je kan dus bijna alleen voor iemand van de Partij stemmen. Als je het niet eens bent met de overheid moet je uitkijken dat je niet in de gevangenis komt. Wie ooit in de gevangenis heeft gezeten, mag niet stemmen.

Na de verkiezingen schrijft de vader van Qian trots in de krant dat het volk weer in elke gemeente 'goed' gestemd heeft en dat de Communistische Partij de verkiezingen heeft gewonnen.

MICHELLE

Michelle woont in Kenia. In Kenia is er een regering en een president. De president heeft heel veel macht. Er worden regelmatig verkiezingen gehouden. Maar daarna is er altijd ruzie tussen de verschillende partijen. Ze zeggen dat de verkiezingen niet eerlijk verlopen. Vaak leidt dat tot geweld. Omdat de president zoveel macht heeft, zijn de presidentsverkiezingen heel belangrijk.

Bij de nieuwe presidentsverkiezingen zijn er twee belangrijke kandidaten: de oude president Kenyatta en een nieuwe kandidaat Odinga. Kenyatta krijgt 54 procent van de stemmen en Odinga 45 procent. Maar Odinga vindt dat de verkiezingen niet eerlijk zijn verlopen en dient klacht in bij de rechtbank.

De vader van Michelle is een belangrijke rechter. Samen met andere rechters onderzoekt hij de verkiezingen. Ze besluiten dat de verkiezingen inderdaad niet eerlijk zijn verlopen. Het is de eerste keer dat de rechters dat durven zeggen.

Enkele maanden later worden er nieuwe verkiezingen gehouden. Kenyatta wint opnieuw. Die uitspraak zorgt voor geweld in de straten. De mensen van de verschillende partijen vechten. Michelle en haar familie zijn bang om op straat te lopen. Na een jaar komen Kenyatta en Odinga tot een overeenkomst, maar dan zijn er al veel mensen gestorven door het geweld.

NILS

Nils woont in Noorwegen. Op school leert hij over de wetten van het land en over verkiezingen. De moeder van Nils gaat niet akkoord met wat de regering doet. Zij vindt dat de ministers niet genoeg aandacht besteden aan het klimaat. Daarom richt ze samen met enkele kennissen een nieuwe partij op.

Iedere vier jaar worden er verkiezingen gehouden. Bij de nieuwe verkiezingen voert de moeder van Nils campagne over het hele land. Wel tien partijen doen mee met de verkiezingen. Mats, de grote broer van Nils, is al achttien jaar en mag dus stemmen. Hun moeder doet haar best om Mats te overtuigen om op haar partij te stemmen. De volgende dag gaan ze samen naar de stembus. De stemming is geheim en niemand weet op wie Mats nu gestemd heeft. Dat vindt hun moeder niet erg, want iedereen mag kiezen voor wie hij wil.

De partij van de moeder van Nils en Mats haalt uiteindelijk net genoeg stemmen om in het parlement te komen. Samen met andere partijen komen ze tot een overeenkomst. Zo behalen ze een meerderheid en kunnen ze samen een regering vormen. Nu kan de moeder van Mats en Nils mee beslissen wat er in het land gebeurt.

Klasgesprek (5 min.)

In welk land zouden de kinderrechten en mensenrechten het meest beschermd worden? Waarom?

Leerstof

Kinderrechten en mensenrechten kunnen het best beschermd worden in goed werkende democratieën. Daar kan en mag je immers je eigen mening zeggen, ook als je niet akkoord gaat met de regering.

Elk jaar stelt de Britse krant *The Economist* de 'Democratie index' op, waarbij alle landen ter wereld punten krijgen en dan gerangschikt worden volgens hoe sterk de democratie er is. Er worden punten gegeven op:

- Of er verkiezingen zijn
- Of die verkiezingen eerlijk en in het geheim gebeuren
- Of er meerdere partijen meedoen aan de verkiezingen
- Of alle volwassenen mogen stemmen
- Of de regering goed werkt
- Of de mensen vertrouwen hebben in de overheid

- Of er veel mensen deelnemen aan de politiek
- Of mensen gemakkelijk kunnen deelnemen aan de politiek
- Of de bevolking vrij is en bv. over vrijheid van meningsuiting beschikt, verschillende media kan gebruiken enz.
- Of de bevolking bij organisaties kan klagen over het beleid van de overheid
- Of de rechters onafhankelijk zijn en indien nodig een uitspraak doen die ingaat tegen de beslissingen van de overheid

In dit rapport scoort China slecht. Het krijgt maar 2,26 punten op tien en is een autoritair regime. Dat wil zeggen dat alleen de partij de baas is en iedereen moet luisteren. Kenia krijgt 5,18 punten en wordt als een hybride regime beschouwd. Er zijn wel verkiezingen en je mag je eigen mening zeggen, maar de verkiezingen zijn vaak niet eerlijk en de regeringspartij en de president hebben te veel macht. Het land kent dus een vorm tussen een autoritair regime en een democratie. Noorwegen staat helemaal aan de top. Het is het meest democratische land ter wereld en krijgt 9,87 punten. De verkiezingen gebeuren er helemaal eerlijk, veel mensen nemen deel aan de verkiezingen, de regering werkt goed en de bevolking is er helemaal vrij.

Waar denken jullie dat België staat?

België staat op de 33ste plaats met 7,64 punten. Omdat België minder dan 8 punten heeft, wordt het beschouwd als een onvolkomen democratie. Er zijn eerlijke verkiezingen en vrijheid van meningsuiting, maar doordat de regering minder goed werkt en doordat er niet veel mensen meedoen aan de politiek werkt de democratie niet helemaal zoals zou moeten.

Democratie en verkiezingen

Lesfase 3: democratie (20 min.)

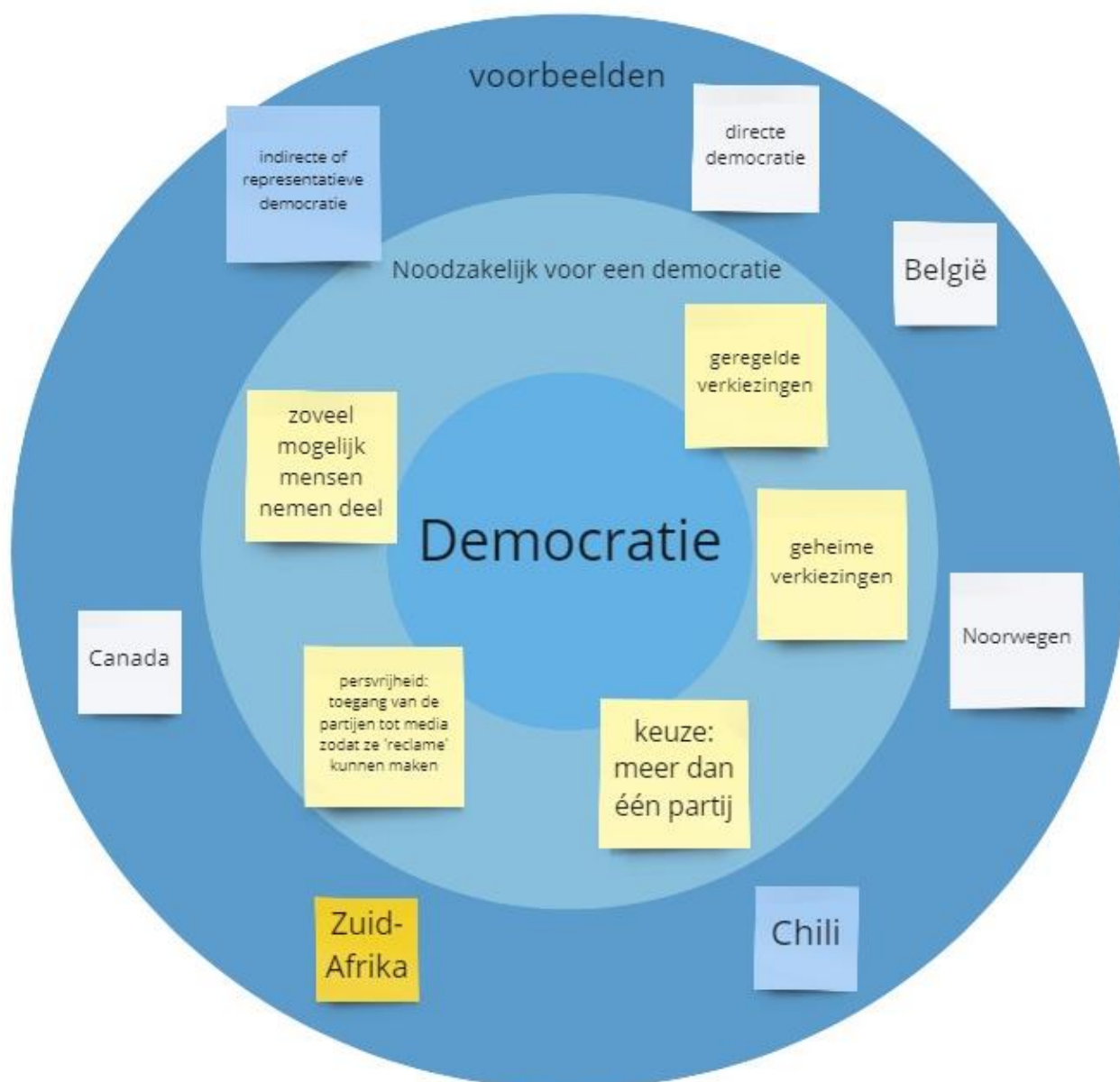
Wat is een democratie?

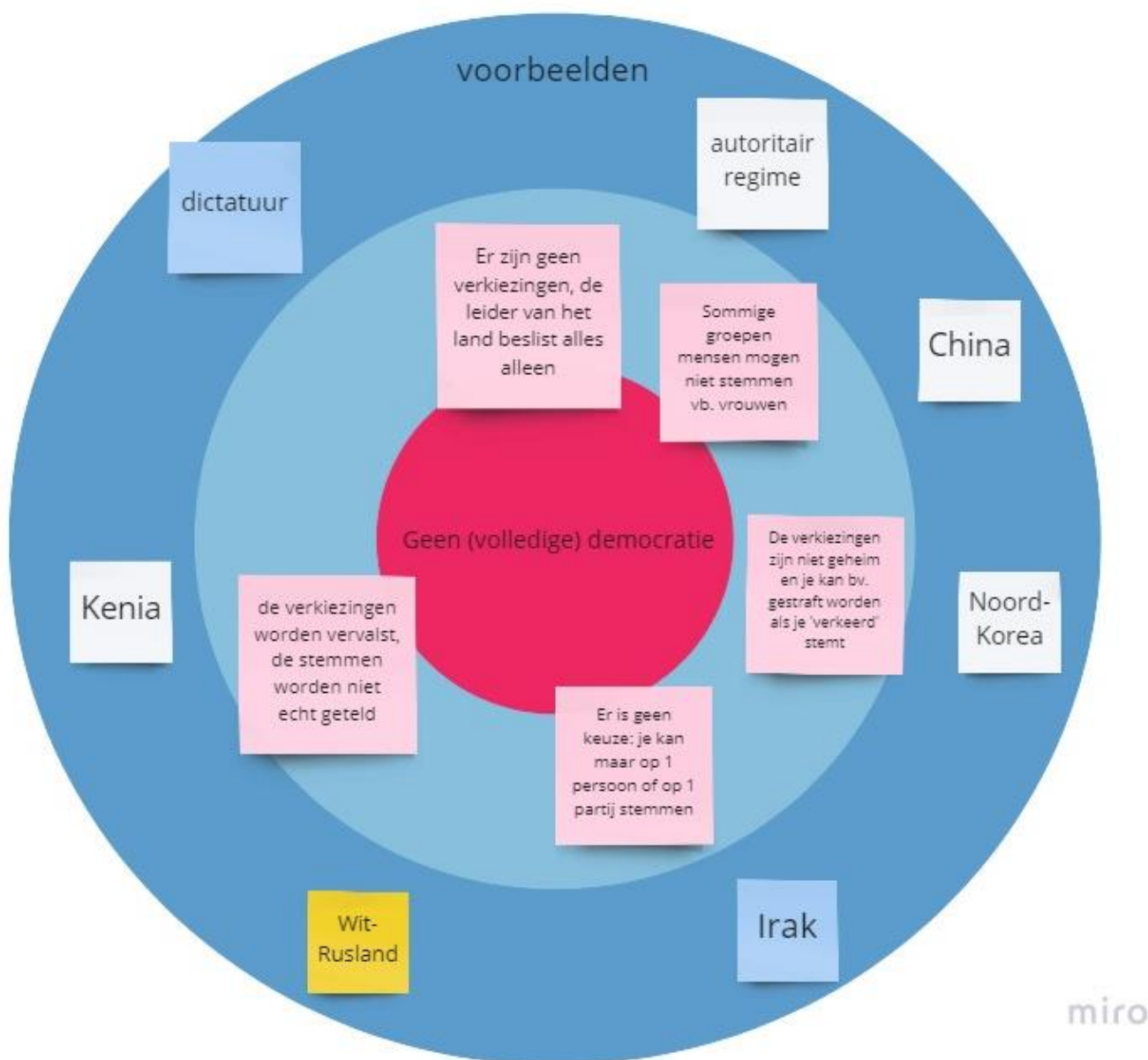
Introductie van de thema's democratie en verkiezingen

Toon de film 'België is een democratie maar wat betekent dat?' op Karrewiet

(https://www.youtube.com/watch?v=5_PQLS2Pzp4&t=1s).

Vervolgens is er een vraaggesprek met de klas. Daarbij maakt de leerkracht op het (digi)bord een woordenwolk met de antwoorden.

Vraaggesprek:

- Wat heb je in het filmpje gezien?
- Wat betekent 'democratie'?
- Waar komt de term 'democratie' vandaan?
- Op welke manier kan een land een democratie zijn?
- Is België een democratie? En zo ja, wat voor soort democratie is België?
- Wat vind je hiervan?

Toon het filmpje ‘Een democratie, wat is dat?’ <https://onderwijs.hetarchief.be/item/xg9f496p1f>

Hou opnieuw een **vraaggesprek** en vul de woordenwolk verder aan.

- Wat heb je nodig om een democratie te zijn?
 - Geregelde verkiezingen
 - Geheime verkiezingen
 - Meer dan één partij (keuze)
 - Toegang van de partijen tot media (persvrijheid)
 - Zoveel mogelijk mensen mogen deelnemen aan de verkiezingen
- Wat voor democratie is er in België?
 - Een parlementaire monarchie
- Hoe werkt dat?
 - We kiezen volksvertegenwoordigers en die kiezen een regering met ministers
- Kan je nog een voorbeeld van een democratisch land geven?
 - Frankrijk, Nederland, Verenigde Staten van Amerika, Canada, Denemarken, Italië, Bulgarije, Tsjechië, Chili, Uruguay, Maleisië, Tunesië, Botswana, Ghana, Namibië, Zuid-Afrika ...

Vertel kort over de geschiedenis van de democratie in België.

Leerstof

Democratie

Democratie is een manier waarop je een land kan besturen. In een democratie heeft het volk het voor het zeggen. Het woord democratie betekent letterlijk: heerschappij van het volk. Het is afgeleid van de Griekse woorden demos (volk) en kratos (heerschappij).

Democratie bestaat hoofdzakelijk in twee vormen:

- Indirecte of representatieve democratie: het volk kiest mensen die hen vertegenwoordigen. Die vertegenwoordigers nemen de beslissingen. Bijvoorbeeld België is een parlementaire democratie waarbij volksvertegenwoordigers ofwel parlementsleden worden gekozen.
- Directe democratie: het volk kan rechtstreeks meedoen aan het nemen van belangrijke beslissingen. Bijvoorbeeld in Zwitserland gebeurt dat veel.

Enkele kenmerken van een democratie

- Er is een democratisch verkozen parlement
- Er zijn geregeld vrije verkiezingen,
 - waarbij de stemming geheim is
 - waarbij er keuze is uit meer dan één partij
 - waaraan zoveel mogelijk (volwassen) mensen mogen deelnemen
- Scheiding van machten (wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht)
- Vrijheid van meningsuiting
- Persvrijheid

- Er is een grondwet
- ...

Hoe weet je op wie je best stemt? Daarvoor voeren de partijen campagne, dat betekent dat ze reclame maken voor zichzelf en uitleggen welke beslissingen zij willen nemen. Ook de media (journaals, kranten ...) onderzoekt en bespreekt de standpunten van de partijen. Door naar verschillende partijen en media te luisteren, kan je zelf bepalen welke partij het beste aansluit bij wat jij vindt.

Het tegenovergestelde van democratie is dictatuur of autoritair regime. Daarbij heeft het volk geen inspraak.

Geschiedenis

Democratie is geen nieuw fenomeen maar bestaat al heel lang. De oudst bekende vorm is de Atheense democratie uit de **Griekse Oudheid** (tussen de 6e en 4e eeuw voor Christus). Maar deze lijkt niet op de democratie die wij nu kennen. Alle vrije volwassen mannen mochten mee beslissen in de politiek, maar vrouwen, slaven, armen en mensen uit een ander land die daar woonden, mochten dat niet.

Tijdens de **Verlichting** in de 17e en 18e eeuw vonden steeds meer filosofen dat er meer mensen invloed zouden moeten hebben op hoe een land wordt bestuurd. De adel (koningen), de geestelijken en de rijken dachten te veel aan hun eigen belangen en niet aan het volk, en dat was niet eerlijk. De Verlichtingsdenkers haalden inspiratie uit de Atheense democratie en pasten die toe op hun eigen tijd. In plaats van volksvergaderingen stelden zij parlementen voor, waarin vertegenwoordigers van het volk hun belangen zouden verdedigen.

Niet elk land dat verkiezingen organiseert, is een democratie. Het hangt er onder anderen van af hoe die verkiezingen georganiseerd worden. Als er bijvoorbeeld geen keuzevrijheid is, of er mag bijna niemand stemmen, of de stemming is niet geheim, dan is het land geen (goede) democratie.

In de 19de eeuw zijn er verschillende nieuwe democratische bewegingen en opstanden, vooral in 1830 en 1848. Onder deze druk wordt het kiesrecht in veel Europese landen verder uitgebreid. Wanneer België in 1830 onafhankelijk wordt, mogen eerst alleen maar rijke mannen die veel belastingen betalen stemmen. Na een hevige strijd met stakingen, krijgen in 1893 alle mannen stemrecht. Maar het aantal stemmen wordt niet eerlijk verdeeld. Wie een bepaald diploma heeft of veel geld, krijgt twee of drie stemmen, terwijl alle anderen maar één stem hebben. Zo komt het dat de rijke mannen nog steeds bepalen hoe het land bestuurd wordt.

In de 20ste eeuw, vooral na de Eerste Wereldoorlog, wordt in bijna alle landen in West-Europa algemeen kiesrecht ingevoerd voor zowel mannen als vrouwen. In België gaat dat een beetje trager. Na de Eerste Wereldoorlog krijgen alle mannen één stem, zodat de verkiezingen eerlijker zijn. Maar het duurt nog tot na de Tweede Wereldoorlog voor ook vrouwen voor alle verkiezingen mogen stemmen. Sinds 2004 mogen ook mensen die een nationaliteit hebben van buiten de Europese Unie deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Maar aan de andere verkiezingen mogen zij niet deelnemen.

Lesfase 4: creatieve workshop : verkiezingen (75 min. + 25 min.)

Inleiding verkiezingen (15 min.)

Toon het filmpje 'Hoe gaan de verkiezingen in hun werk?'

(<https://onderwijs.hetarchief.be/item/tx3515s12b>) en het filmpje 'Wat zijn verkiezingen?' van Karrewiet (<https://www.youtube.com/watch?v=QiXtpWj4m4>)

- Wat heb je in het filmpje gezien?
- Wat zijn 'verkiezingen'?
- Hoe worden de ministers gekozen?
- In welke politieke niveaus is België opgedeeld?
- Hoe weten de kiezers op wie ze kunnen stemmen?
- Vanaf wanneer mag je gaan stemmen?
- Waarom mag je pas gaan stemmen als je 18 jaar bent?

Eventueel kan je ook nog het filmpje 'Wat is een politieke partij?'

(<https://onderwijs.hetarchief.be/item/707wm31k7c>) tonen en bespreken.

Creatieve opdracht (10 min.)

Bedenk in je groepje een originele naam voor jullie partij.

Partijen hebben vaak een heel verkiezingsprogramma waarin ze uitleggen waarom het belangrijk is om op hen te stemmen. Wat vind jij dat beter kan op school?

We geven enkele mogelijke voorbeelden: gratis fruit op school; een langere speeltijd; een graspleintje in plaats van een saaie koer; speeltuigen op de speelplaats; minder huiswerk ...

Maak een lijst met 5 partijpunten voor op school gebaseerd op het kinderrechtenverdrag (vb. kraantjeswater voor recht op drinkbaar water; minder huiswerk voor recht op vrije tijd ...).

Inleiding verkiezingsaffiches (10 min.)

Toon enkele voorbeelden van verkiezingsaffiches (zie bijlage 4) en bespreek ze.

Vraaggesprek:

- Wat valt op bij de affiches? Wat valt er op aan de beelden? Wat valt er op aan de tekst?
- Spreken de affiches jou aan?
- Hoe denk jij hierover? Mag dit volgens jou getoond worden?
- Wat proberen de affiches te doen? (overtuigen)
- Hoe doen ze dat? (door beelden, kleuren en korte tekstjes/slogans te gebruiken)

Creatieve opdracht (30 min.)

Ontwerp nu met je groepje een verkiezingsaffiche waarop je partijnaam en partijstandpunten duidelijk zichtbaar zijn.

- De leerlingen mogen reproducties van bestaande affiches gebruiken uit de collectie van Liberas (zie bijlage 4)
- De leerlingen mogen knippen en plakken uit kranten en tijdschriften

- De leerlingen mogen ook van nul beginnen en gebruik maken van verf en kleurpotloden en stiften.

De leerlingen kunnen experimenteren met de compositie. De verdeling tussen de kleuren hoeft niet 50-50 te zijn, kan ook 10-90, 30-70 etc. Moedig een dynamische compositie aan (diagonalen, beweging, diepte).

De leerkracht gaat tijdens de opdracht door de klas en ondersteunt de leerlingen.

Evaluatie (10 min.)

Besprek enkele werkjes klassikaal aan de hand van een *vraaggesprek*:

- Waarom vind je deze partijpunten belangrijk?
- Op welke manier hebben jullie jullie standpunten duidelijk gemaakt?
- Hoe proberen jullie anderen te overtuigen met jullie affiche?
- Zijn er grote verschillen tussen de affiches of zien ze er allemaal hetzelfde uit?
- Denken jullie dat verkiezingen en affiches kunnen helpen om de kinderrechten te beschermen?

Extra (25 min.)

Laat de kinderen per groepje hun standpunten verdedigen en hun affiche tonen. Nadat alle groepjes hun partijpunten hebben verdedigd, mogen de leerlingen stemmen op de partij die ze het meest overtuigend vinden. Zorg dat de stemming in het geheim kan gebeuren, zoals het een echte democratie betaamt.

Leerstof

Politiekers zijn mensen met ideeën over hoe ons land geleid moet worden. Mensen met dezelfde ideeën vormen een partij.

Bij verkiezingen kiezen de mensen wie het land mag leiden.

België is sinds 1830 een **parlementaire democratie**, dat wil zeggen dat mensen kunnen gaan stemmen op de partij die het meest aansluit bij hun idee. De partijen mogen dan in verhouding zoveel mensen (volksvertegenwoordigers of parlementsleden) naar het parlement sturen als ze stemmen hebben gehaald. De partij die bijvoorbeeld 1/4de van alle stemmen krijgt, mag ook voor 1/4de van alle zetels mensen naar het parlement sturen. Na de verkiezingen proberen de partijen een meerderheid te halen in het parlement door afspraken te maken met andere partijen. Niet de partij die de meeste stemmen haalt, maakt alle beslissingen, maar de partijen die samen tot een meerderheid komen. Zij hebben dan samen immers het meeste stemmen. Zij vormen dan een regering en beslissen over wat wel en niet mag in België.

Bijvoorbeeld: er zijn 10 zetels.

Partij A haalt 2 zetels

Partij B haalt 3 zetels

Partij C haalt 4 zetels

Partij D haalt 1 zetel

Partij C kan niet alleen een regering vormen, want zij hebben geen meerderheid. Als partij A, B en D samenwerken, dan kunnen ze wel een regering vormen, want samen hebben ze de meeste stemmen gekregen. Ze hebben dan een meerderheid van $2 + 3 + 1 = 6$ zetels.

Om kiezers te winnen maken politieke partijen reclame. Dit doen ze op vele manieren: uitdelen van pamfletten, ophangen van verkiezingsaffiches, maar ook door op de televisie te komen bijvoorbeeld in debatten of zelfs door op te dagen in populaire spelprogramma's. Ook op sociale media maken politieke partijen reclame. Ze betalen dan Facebook, Instagram of TikTok zodat hun post of filmpje aan iedereen getoond wordt. Door dit heel vaak te herhalen, proberen ze je te overtuigen om op hen te stemmen. Het is niet toegestaan om mensen te betalen of iets te geven zodat ze op jou stemmen want dan verlopen de verkiezingen niet eerlijk.

Affiches zijn meestal opgebouwd uit beelden en tekst. De beelden zijn dynamisch; krachtig, felle kleuren; grappig beeld of iets dat meteen opvalt. De tekst is heel kort. Er worden slogans gebruikt.

Benodigdheden

Lesmateriaal

- digibord of beamer en krijtbord
- toegang tot internet
- toegang tot 'het archief van het onderwijs' (onderwijs.hetarchief.be)
- 1 memoryspel per groepje (af te drukken en uit te knippen, zie bijlage 1)
- het kinderrechtenverdrag per leerling (af te drukken, zie bijlage 2)
- leestekstjes per leerling (af te drukken, zie bijlage 3)

Knutselmateriaal

- tafelbescherming
- schorten
- verf
- penselen
- potloden
- scharen
- lijmstiften
- A3-bladen
- kranten en tijdschriften
- verkiezingsbladen en affiches (mogelijk om af te drukken, zie bijlage 4)

Leeslijst

Voor kinderen

Website over kinderrechten, voor kinderen: <https://kids.unicef.be/?lang=nl>

David Downing, *Democratie* (Harmelen: Corona, 2004).

Robyn Hardyman, *Wat is een democratie?* (Etten-Leur: Corona, 2019).

Benno Barnard, Gaart Van Istendael, Judith Vanistendael, *Een geschiedenis van België voor nieuwsgierige kinderen (en hun ouders)* (Amsterdam: Atlas Contact, 2013).

Voor volwassenen

Lees meer over de kinderrechten en vind meer educatief materiaal via de website van Unicef: <https://www.unicef.be/nl/kinderrechteneducatie/educatief-lesmateriaal> en de website van het Kinderrechtencommissariaat: www.kinderrechten.be

Geschiedenis en erfgoed, via: www.senate.be
(https://www.senate.be/www/?MIval=/index_senate&MENUID=41200&LANG=nl).

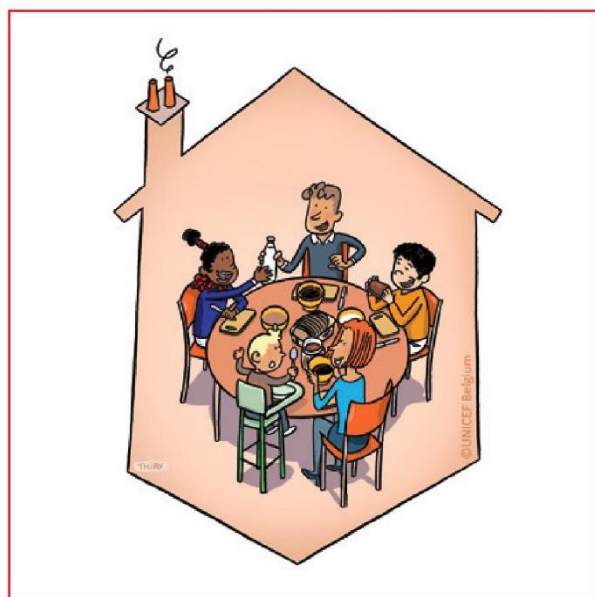
Geschiedenis van het stemrecht in België: www.algemeenstemrecht.be

Verkiezingskoorts. De strijd om de kiezer in de Belgische politiek (19de – 21ste eeuw). LA Cahier 3 (Gent: Liberas, 2018), via <https://hdl.handle.net/21.12117/16478616>.

Florian Van de Walle, *Sporen van democratie* (Gent: Liberas, 2021), via <https://hdl.handle.net/21.12117/26988596>.

Bijlagen

Bijlage 1: Memoryspel, kinderrechtenkaartjes met info © Unicef Belgium

Recht op een goed leven

Gezonde voeding, water, kleding en onderdak zijn nodig om goed te kunnen opgroeien. Alle kinderen hebben recht op drinkbaar water en eten. Kinderen mogen geen gevaar lopen door milieuvervuiling. Als ouders daar niet voor kunnen zorgen, moet de overheid een handje toesteken.

Recht op een gelijke behandeling

Elk kind moet op dezelfde manier behandeld worden. Niemand mag uitgesloten worden. Of je nu blank bent of zwart, arm of rijk, moslim of christen, dik of dun, je hebt recht op een gelijkwaardige behandeling. De overheid moet ervoor zorgen dat elk kind behandeld wordt volgens de kinderrechten

Recht om iemand te zijn

Elk kind heeft bij de geboorte het recht op een naam en het recht om zijn ouders te kennen en door hen verzorgd te worden. Kinderen hebben ook het recht om in een land te wonen. Elk kind moet op dezelfde manier behandeld worden.

Recht op een eigen mening en op inspraak

Elk kind heeft recht op informatie, een eigen mening en mag zijn eigen ideeën hebben. Volwassenen moeten hiermee rekening houden. Bij een belangrijke beslissing die over het kind gaat, moet eerst zijn mening gevraagd worden.

Recht op spel, rust en cultuur

Elk kind heeft het recht om zich te ontspannen en zich met leuke dingen bezig te houden: spelen, sporten, met kunst bezig zijn. Elk kind heeft het recht om informatie over zijn cultuur en zijn godsdienst op te zoeken. Hij mag zijn eigen culturele gewoontes hebben en zijn eigen taal spreken.

Recht op privacy

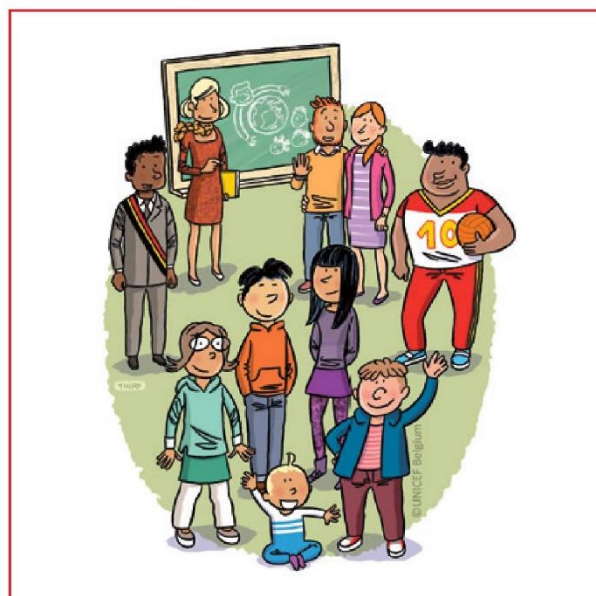
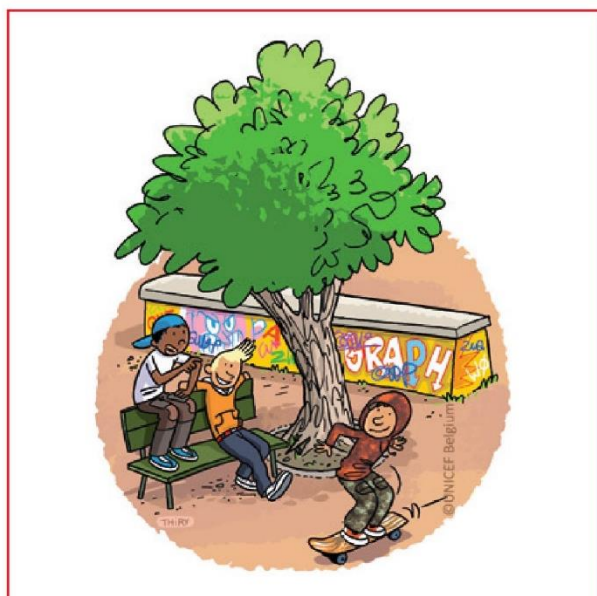
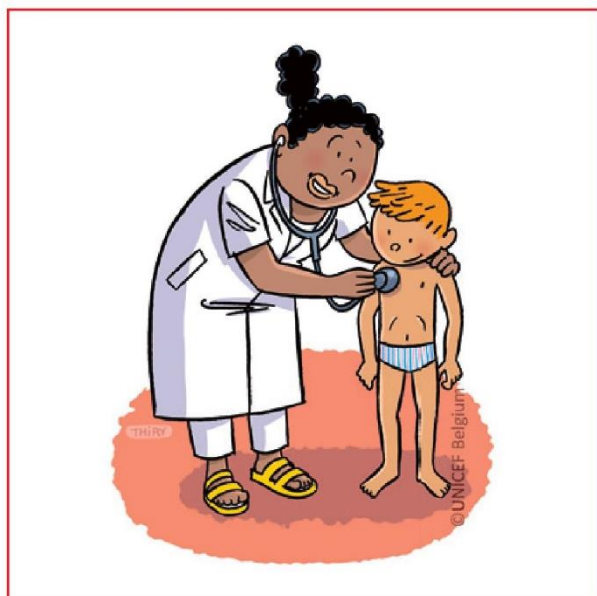
Elk kind mag bepaalde dingen voor zichzelf houden waarmee niemand zich zonder goede redenen mag bemoeien. Niemand mag zonder toestemming zijn brieven lezen of hem een slechte naam geven.

Recht op een gezin

Elk kind heeft het recht om bij zijn ouders of andere familie te leven, ook in een ander land. Kinderen mogen niet tegen hun wil bij hun ouders weggehaald worden, tenzij in hun eigen belang. Na een scheiding heeft een kind recht op contact met beide ouders.

Recht op onderwijs en informatie

Ieder kind heeft recht op informatie en op goed onderwijs en om dingen bij te leren. Sowieso hebben kinderen er voordeel bij dat ze zo lang mogelijk naar school kunnen gaan en dat ze zich er goed voelen. Voor kinderen die jonger zijn dan twaalf jaar, moet onderwijs gratis zijn.

Recht op veiligheid en bescherming

Kinderen moeten veilig kunnen opgroeien en beschermd worden tegen bv. mishandeling, uitbuiting, oorlog, geweld, drugs... Kinderen die geen gezin meer hebben moeten door de overheid in een veilige omgeving ondergebracht worden.

Kinderen die werken moeten beschermd worden tegen uitbuiting. Zij mogen geen gevaarlijk of ongezond werk doen of werk waar ze nog te jong voor zijn.

Kinderen mogen niet in een leger vechten of betrokken worden bij een oorlog. Kinderen die slachtoffer zijn van een oorlog of geweld moeten op de juiste manier opgevangen worden.

Een kind mag niet onwettig opgesloten worden en enkel als er geen andere oplossing is. Als één van de ouders een kind ontvoert, moet de overheid optreden.

Recht op gezondheidszorg

Kinderen hebben recht op gezonde voeding, verzorging en gezondheidszorg. Als een kind ziek is, moet het naar de dokter kunnen. Kinderen die iets ergs hebben meegemaakt moeten extra verzorging en aandacht krijgen. Elk kind met een handicap heeft recht op een zo goed mogelijk leven, met een aangepaste verzorging (bv. speciale school) om zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven.

Verantwoordelijkheid van ouders en overheid

De overheid neemt alle nodige maatregelen om de rechten van alle kinderen te realiseren.

De ouders en voogden verzorgen en beschermen de kinderen, en moeten hen (bege)leiden in de uitoefening van hun rechten. De overheid ondersteunt de ouders hierbij.

Recht om samen te komen met anderen

Kinderen hebben het recht om bij elkaar te zijn, zich bij een vereniging aan te sluiten of zelf een club op te richten. Ze moeten wel rekening houden met de wet en met de rechten van anderen.

LEREN OVER KINDERRECHTEN

WIJ HEBBEN RECHTEN → SOLIDARITEIT**1. D3. KINDERRECHTENVERDRAG****1**

Kinderrechten tellen voor iedereen die jonger is dan 18 jaar. Zowel kleuters van 3 jaar als jongeren van 17 worden beschermd door het Kinderrechtenverdrag.

2

Kinderrechten gelden voor alle kinderen. Niemand mag uitgesloten worden. Of ze nu blank zijn of zwart, arm of rijk, dik of dun, de kinderrechten zijn er voor alle kinderen.

3

Wanneer volwassenen iets beslissen, moeten ze altijd goed nadenken en wat ze doen wel goed is voor kinderen.

4

Alle landen in de wereld moeten ervoor zorgen dat de rechten die in het kinderrechtenverdrag staan ook echt gerespecteerd worden.

5

De verzorging en de bescherming van kinderen gebeurt in de eerste plaats door hun ouders en hun familie.

6

Kinderen hebben het recht om zo goed mogelijk te leven en op te groeien.

7

Elk kind heeft bij de geboorte het recht op een naam en het recht om zijn ouders te kennen en door hen verzorgd te worden. Kinderen hebben ook het recht om in een land te wonen. In België is dat allemaal goed geregeld. Je krijgt bij je geboorte een voornaam en een familienaam. Zo ben je officieel Belg.

8

Ieder kind moet zijn naam, woonplaats en familie kunnen behouden.

9

Elk kind heeft het recht om met zijn ouders samen te leven. Indien dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld wanneer de ouders gescheiden zijn of wanneer de ouders het kind mishandelen, behoudt het kind het recht te weten waar zijn ouders zijn en mag hij ze blijven zien.

10

Om bij zijn ouders te zijn, heeft elk kind het recht om een land te verlaten en terug binnen te komen.

IK HEB RECHTEN → EMANCIPATIE

1. D3. KINDERRECHTENVERDRAG

11

Een kind mag niet zonder de toestemming van beide ouders meegenomen of vastgehouden worden in het buitenland want dat is ontvoering.

12

Elk kind heeft recht op een eigen mening. Met die mening moet rekening gehouden worden. Bij een belangrijke beslissing die over het kind gaat, moet eerst zijn mening gevraagd worden.

13

Ieder kind heeft recht op informatie. Het kind mag dus alles weten wat nodig is om een mening over iets te hebben. Elk kind mag zelf kiezen op welke manier het zijn mening met anderen wil delen: praten, schrijven of een tekening maken.

14

Alle kinderen hebben het recht op een eigen mening over de mensen en de wereld om zich heen. Ze mogen in iets geloven en aanvoelen wat goed en kwaad is. Elk kind heeft recht op een godsdienst. De ouders mogen hierbij helpen, maar niets opdringen.

15

Ieder kind heeft het recht om met anderen samen te komen of een clubje op te richten.

16

Elk kind heeft het recht op een privé-leven. Niemand mag zonder toestemming zijn brieven lezen of hem een slechte naam geven.

17

Ieder kind heeft recht op informatie. De kranten, radio, tv en het internet geven info waaruit kinderen iets kunnen leren. Volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen niet naar programma's of boodschappen kijken of luisteren die niet geschikt zijn. Er moeten boeken en programma's op radio en tv zijn die speciaal voor hen gemaakt worden.

18

Ouders moeten hun kind helpen opgroeien. Dat is zowel de taak van de vader als van de moeder. Als ouders dit niet alleen kunnen, krijgen ze hulp of zal iemand anders het in hun plaats doen. Op de uren dat ouders werken, moeten kinderen naar een kinderopvang kunnen.

19

Niemand mag kinderen slecht behandelen. Er moet voor gezorgd worden dat ze niet gepest of geslagen worden, ook niet door de ouders. Ze moeten altijd verzorgd worden als dat nodig is.

20

Een kind dat niet bij zijn eigen ouders kan blijven, moet een plaats krijgen in een ander gezin of in een speciaal tehuis bij andere kinderen.

IK HEB RECHTEN → EMANCIPATIE

1. D3. KINDERRECHTENVERDRAG

21

Wanneer een kind dat niet meer bij zijn eigen ouders kan wonen, nieuwe ouders krijgt, spreken we van adoptie. Dat kan alleen gebeuren met toestemming van een rechter en als het leven van het kind zo verbeterd. Als adoptie in eigen land niet kan, krijgen kinderen nieuwe ouders in een ander land.

22

Soms vluchten kinderen weg uit hun land omdat er bijvoorbeeld geen eten of oorlog is. Die kinderen hebben recht op hulp om te overleven en later hun familie terug te vinden.

23

Elk kind met een handicap heeft recht op extra verzorging en dezelfde kansen als elk ander kind. Als het kind volwassen is, moet het zoveel mogelijk kunnen doen wat een niet-gehandicapt kind kan. De ouders van een kind met een handicap moeten speciale hulp krijgen om het kind te verzorgen.

24

Ieder kind heeft het recht op de best mogelijke gezondheid. Alles wat slecht is voor zijn gezondheid moet verboden worden. Ouders moeten de nodige bescherming bieden tegen ziektes en ongevallen. Als een kind ziek is, moet het naar de dokter kunnen. Zwangere vrouwen en pasgeboren baby's hebben recht op speciale zorg om te voorkomen dat ze sterven. Alle kinderen hebben recht op drinkbaar water en eten. Kinderen mogen geen gevaar lopen door milieuvervuiling. Volwassenen en kinderen hebben het recht om te weten hoe ze hun gezondheid kunnen verbeteren.

25

Elk kind dat niet bij zijn ouders woont, moet goed behandeld worden. Dit onder het toezicht van de overheid.

26

Ieder kind heeft recht op voorzieningen van sociale zekerheid die er in zijn land zijn. Dit zorgt ervoor dat er zo weinig mogelijk kinderen in armoede leven.

27

Ieder kind moet voldoende kansen krijgen om goed op te groeien. Als ouders het moeilijk hebben om aan gezonde voeding, genoeg kleding of een goed huis te raken, hebben ze recht op hulp.

28

Elk kind heeft het recht, en de plicht, om tot een bepaalde leeftijd naar school te gaan. Sowieso hebben kinderen er voordeel bij dat ze zo lang mogelijk naar school kunnen gaan en dat ze zich er goed voelen. Voor kinderen die jonger zijn dan twaalf jaar, moet onderwijs gratis zijn.

29

Kinderen moeten op school van alles kunnen leren. Over de rechten van de mens bijvoorbeeld of over respect voor mensen die een andere taal spreken of uit een ander land komen. Maar ook over respect voor de natuur. Naar school gaan is belangrijk omdat het kinderen voorbereidt op het leven als volwassene.

30

Kinderen van minderheden of kinderen in een nieuw land hebben het recht op hun eigen cultuur en godsdienst te beleven of hun eigen taal te gebruiken.

LEREN OVER KINDERRECHTEN

IK HEB RECHTEN → EMANCIPATIE

1. D3. KINDERRECHTENVERDRAG

31

Ieder kind heeft recht op rust en vrije tijd (spelen, sporten, met kunst bezig zijn).

32

Kinderen hebben het recht om beschermd te worden tegen zwaar, gevaarlijk of ongezond werk. Het mag hen niet beletten om naar school te gaan. Indien kinderen werken, moet dat in een veilige omgeving en voor een degelijk loon.

33

Kinderen moeten beschermd worden tegen drugs. Ze mogen ze niet kopen, verkopen of zelf maken. Ouders mogen hun kinderen niet het slechte voorbeeld geven.

34

Kinderen moeten beschermd worden tegen seksueel misbruik.

35

Volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen niet ontvoerd of verkocht worden.

36

Volwassenen mogen kinderen niet verplichten om iets te doen dat schadelijk is.

37

Kinderen die iets mispeuterd hebben, mogen nooit in dezelfde gevangenis als volwassenen opgesloten worden. Opsluiting kan pas als het echt niet anders kan en dan alleen als ze goed behandeld worden, hun ouders mogen zien en, indien nodig, hulp krijgen. Ze kunnen nooit de doodstraf of een levenslange gevangenisstraf krijgen of gefolterd worden. De rechter, politie en gevangenisbewakers moeten zich aan alle regels houden.

38

Geen enkel kind, jonger dan 15 jaar, mag soldaat worden en vechten in een oorlog. Kinderen die in oorlogsgebied wonen, hebben recht op extra bescherming en verzorging.

39

Alle kinderen die slecht behandeld geweest zijn of iets vreselijks hebben meegemaakt, hebben recht op speciale hulp.

40

Een kind dat verdacht wordt van een misdaad moet correct behandeld worden. Er moet steeds bewijs zijn dat het kind de dader is. Elk kind heeft in dat geval recht op een advocaat. Opsluiting mag alleen als het echt nodig is.

MET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

www.unicef.be/leerkrachten

unicef
voor ieder kind

1. D3

IK HEB RECHTEN → EMANCIPATIE

1. D3. KINDERRECHTENVERDRAG

41

Als de wetten van een bepaald land kinderen nog meer rechten geven dan in dit Verdrag staan, hebben die wetten voorrang.

42

Volwassenen moeten andere volwassenen en kinderen zoveel mogelijk vertellen over het bestaan van kinderrechten en het Kinderrechtenverdrag.

43

Regelmatig wordt er een groep kinderrechtspecialisten samengebracht in het "Comité voor de Rechten van het Kind". Zij lezen alle teksten die de landen opsturen en geven hierover hun opmerkingen.

44

De Ministers moeten teksten schrijven waarin ze bewijzen wat ze in hun land doen voor de kinderrechten. Deze teksten worden naar het "Comité voor de Rechten van het Kind" gestuurd.

45

Het is de bedoeling dat iedereen samen werk maakt van de kinderrechten overal ter wereld.

46

Elk land, waar ook, mag het kinderrechtenverdrag ondertekenen.

47

In elk land moeten alle Ministers akkoord zijn om het Verdrag te ondertekenen.

48

Als een nieuw land wil meedoen, moeten de Verenigde Naties hun toestemming geven.

49

Het Verdrag begint te tellen een maand na de goedkeuring en ondertekening.

50

De Ministers van elk land kunnen voorstellen om een deel van het Verdrag te veranderen. Daarover moet dan wel eerst gestemd worden door de Verenigde Naties. Pas bij een meerderheid van stemmen wordt het voorstel aanvaard.

IK HEB RECHTEN → EMANCIPATIE

1. D3. KINDERRECHTENVERDRAG

51

Sommige Ministers laten in het verdrag opschrijven dat het in hun land moeilijk is om alle kinderrechten te respecteren. De Verenigde Naties mogen op dat ogenblik alsnog weigeren om dat land toe te laten.

52

De Ministers van een land kunnen per brief aan de Verenigde Naties laten weten dat ze niet meer meedoen met het Verdrag.

53

Alle ondertekende kopieën van het Verdrag worden achter slot en grendel bijgehouden door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties.

54

Het allereerste Verdrag wordt streng bewaakt en bewaard door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties.

MET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING **.be**

www.unicef.be/leerkrachten

unicef
voor ieder kind

1. D3

Bijlage 3

QIAN

Qian woont in China. In China is één partij de baas, de Communistische Partij. De vader van Qian is journalist, hij schrijft voor de krant. Maar hij mag niet alles opschrijven wat hij wil. De Communistische Partij van China bepaalt wat er op het journaal komt, wat er in kranten wordt geschreven en wat er op het internet gelezen kan worden. Vanuit China kan je niet naar websites van andere landen surfen.

Er zijn bijna nooit verkiezingen in China. Alleen voor de gemeentes worden die soms georganiseerd. Maar dan is het heel moeilijk om je kandidaat te stellen. Alleen wie goedgekeurd is door de Partij mag meedoen. Kandidaten die niet tot de Communistische Partij horen, krijgen vaak huisarrest of worden bedreigd. Je kan dus bijna alleen voor iemand van de Partij stemmen. Als je het niet eens bent met de overheid moet je uitkijken dat je niet in de gevangenis komt. Wie ooit in de gevangenis heeft gezeten, mag niet stemmen.

Na de verkiezingen schrijft de vader van Qian trots in de krant dat het volk weer in elke gemeente 'goed' gestemd heeft en dat de Communistische Partij de verkiezingen heeft gewonnen.

MICHELLE

Michelle woont in Kenia. In Kenia is er een regering en een president. De president heeft heel veel macht. Er worden regelmatig verkiezingen gehouden. Maar daarna is er altijd ruzie tussen de verschillende partijen. Ze zeggen dat de verkiezingen niet eerlijk verlopen. Vaak leidt dat tot geweld. Omdat de president zoveel macht heeft, zijn de presidentsverkiezingen heel belangrijk.

Bij de nieuwe presidentsverkiezingen zijn er twee belangrijke kandidaten: de oude president Kenyatta en een nieuwe kandidaat Odinga. Kenyatta krijgt 54 procent van de stemmen en Odinga 45 procent. Maar Odinga vindt dat de verkiezingen niet eerlijk zijn verlopen en dient klacht in bij de rechtbank.

De vader van Michelle is een belangrijke rechter. Samen met andere rechters onderzoekt hij de verkiezingen. Ze besluiten dat de verkiezingen inderdaad niet eerlijk zijn verlopen. Het is de eerste keer dat de rechters dat durven zeggen.

Enkele maanden later worden er nieuwe verkiezingen gehouden. Kenyatta wint opnieuw. Die uitspraak zorgt voor geweld in de straten. De mensen van de verschillende partijen vechten. Michelle en haar familie zijn bang om op straat te lopen. Na een jaar komen Kenyatta en Odinga tot een overeenkomst, maar dan zijn er al veel mensen gestorven door het geweld.

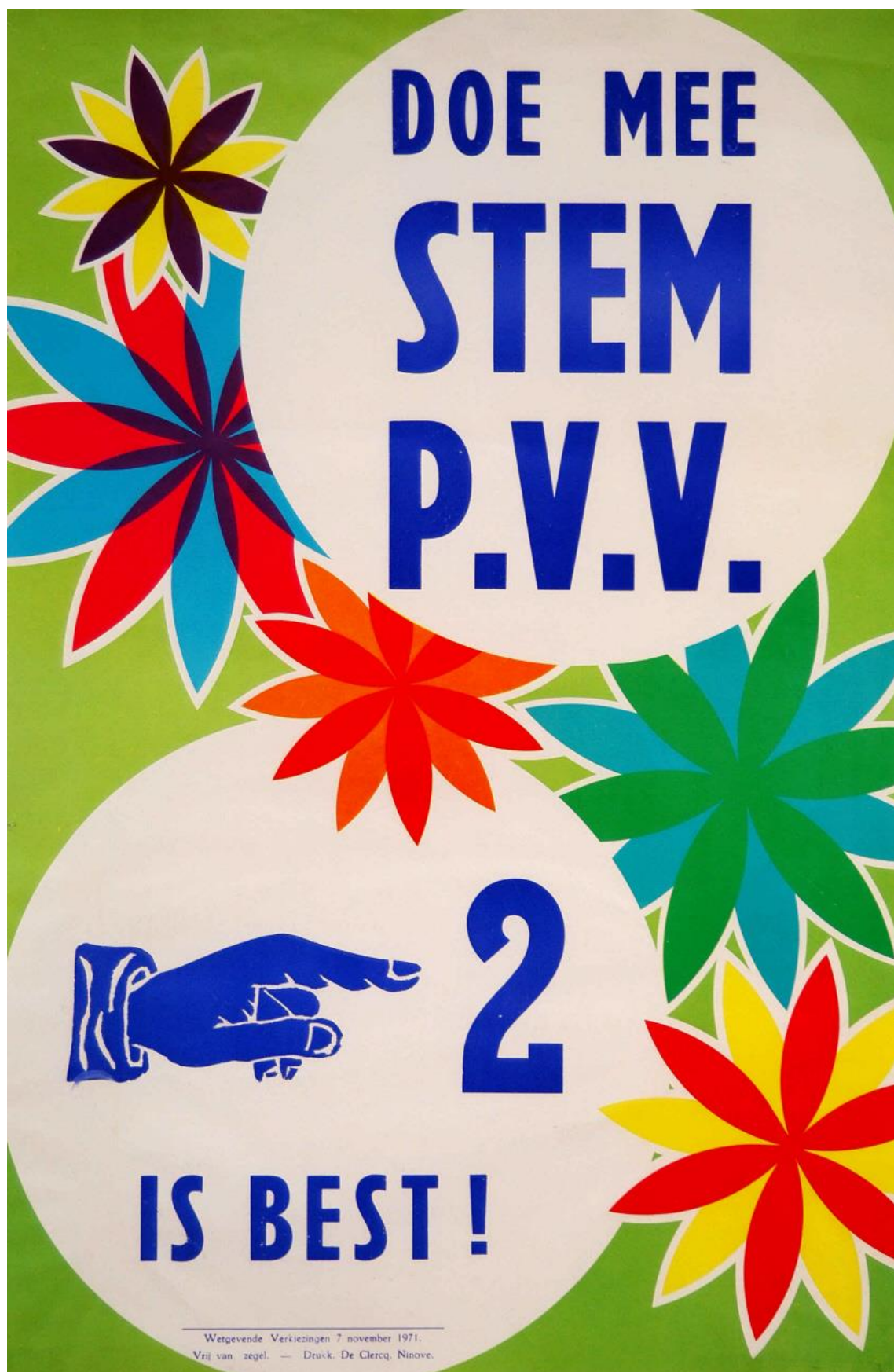
NILS

Nils woont in Noorwegen. Op school leert hij over de wetten van het land en over verkiezingen. De moeder van Nils gaat niet akkoord met wat de regering doet. Zij vindt dat de ministers niet genoeg aandacht besteden aan het klimaat. Daarom richt ze samen met enkele kennissen een nieuwe partij op.

Iedere vier jaar worden er verkiezingen gehouden. Bij de nieuwe verkiezingen voert de moeder van Nils campagne over het hele land. Wel tien partijen doen mee met de verkiezingen. Mats, de grote broer van Nils, is al achttien jaar en mag dus stemmen. Hun moeder doet haar best om Mats te overtuigen om op haar partij te stemmen. De volgende dag gaan ze samen naar de stembus. De stemming is geheim en niemand weet op wie Mats nu gestemd heeft. Dat vindt hun moeder niet erg, want iedereen mag kiezen voor wie hij wil.

De partij van de moeder van Nils en Mats haalt uiteindelijk net genoeg stemmen om in het parlement te komen. Samen met andere partijen komen ze tot een overeenkomst. Zo behalen ze een meerderheid en kunnen ze samen een regering vormen. Nu kan de moeder van Mats en Nils mee beslissen wat er in het land gebeurt.

Bijlage 4 – affiches uit de collectie van Liberas (www.liberas.eu)

ALLEEN DE LIBERALE PARTY

VRJHEID

VERZEKERT
HET EVENWICHT

VERDRAAGZAAMHEID

IN 'T LAND

STEMT LIBERAAL

ONDER N^R. 4

NATIONALE FEDERATIE der LIBERALE VROUWEN

DE PLOEG DER JONGE
LIBERALE KANDIDATEN
WIL

Vereenvoudiging

*Stem voor
de jongeren*

Stemt **LIBERAAL**

Opdat de
GROTE WERKEN
VAN AUDENHOVE
zouden voortgezet worden

STEMT LIBERAAL

Betere bescherming.

pvv

Uw beste waarborg.

De **C.V.P** moet de gebroken
potten betalen!

STEMT

LIBERAAL

STOP

FISCUS

Middenstanders Stemt Liberaal

GV

LIBERALE JEUGD

zijn toekomst?
eendracht in het gezin
eendracht in het land

8 stemt **PVV**

Uw problemen eisen bekwame mensen

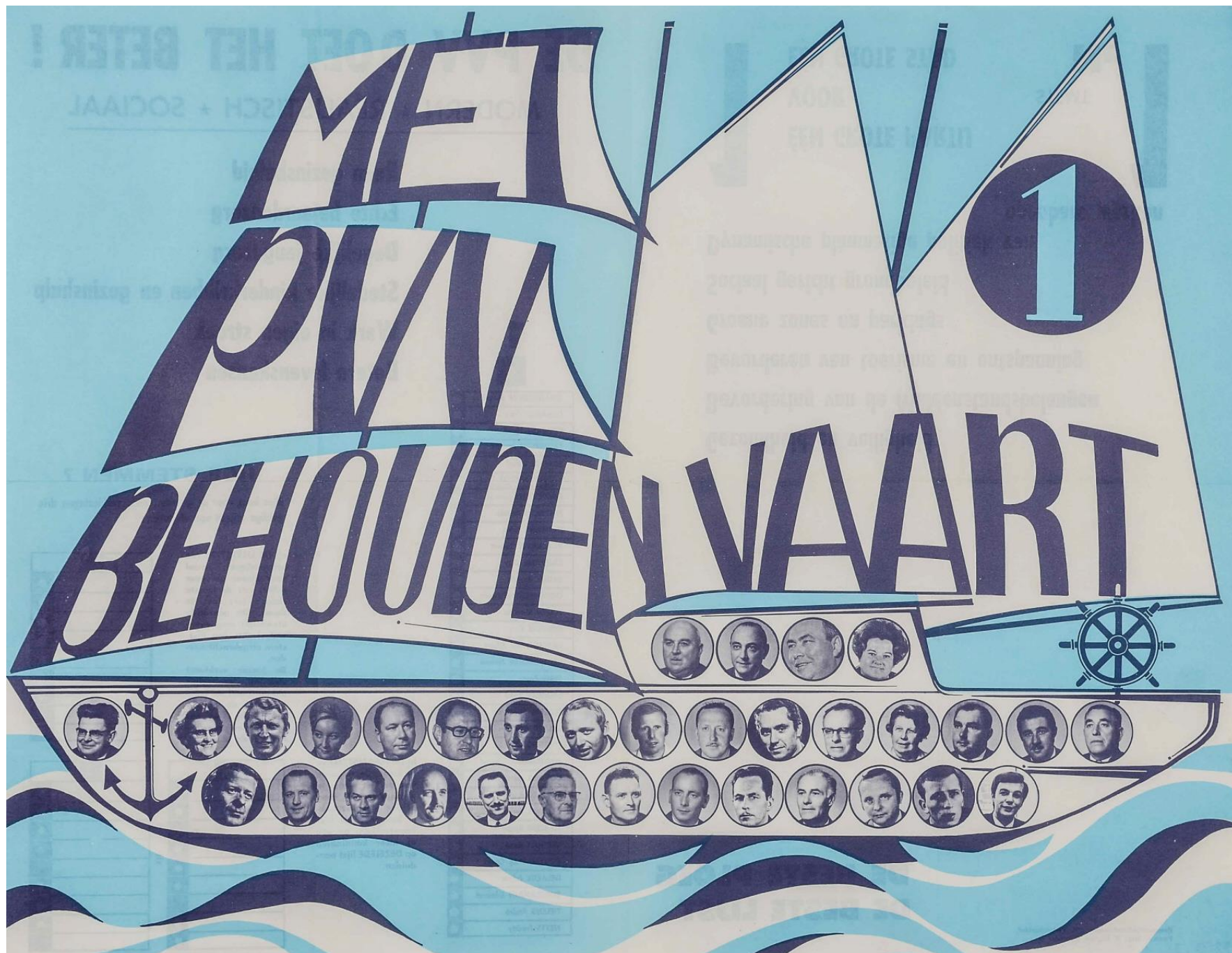
PVV

JEANNINE Leduc

Lijstduwer opvolgers Limburg
6de plaats Europa

Keiharde inzet voor jong en oud

Dehaene-Tobback: 4 misdaden op 5 blijven ongestraft.

Hoog tijd voor de

© Liberas 2021

www.liberas.eu

educatie@liberas.eu